

**МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ
ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ**

- Управа за ветерину -

Број: 110-00-00106/2017-05/3

Датум: 26.03.2018. године

Омладинских бригада 1, Београд

**План спровођења вакцинације против
нодуларног дерматитиса и болести плавог језика
у 2018. години**

Овим Планом ближе се прописује начин спровођења послова прописаних Правилником о утврђивању Програма мера здравствене заштите животиња за 2018. годину ("Сл.гласник РС", број: 11/2018), (у даљем тексту: Програм мера), и то:

- вакцинација говеда против нодуларног дерматитиса (НД);
- вакцинација говеда и оваца против болести плавог језика (БПЈ)

Пре краја текућег месеца, за наредни месец, овлашћене ветеринарске станице, односно ветеринарске службе доносе **месечни план** спровођења вакцинација који се доставља надлежном ветеринарском инспектору и надлежном институту.

Вакцинација говеда против нодуларног дерматитиса (НД) и болести плавог језика (БПЈ) извршиће се на целој територији Републике Србије, према приоритету у зависности од епизоотиолошке ситуације и нивоа ризика, као и имунолошког статуса пријемчиве популације у земљи и то у подручјима који су дефинисани као: ЗОНА 1 и ЗОНА 2, на исти начин као и у 2017. години.

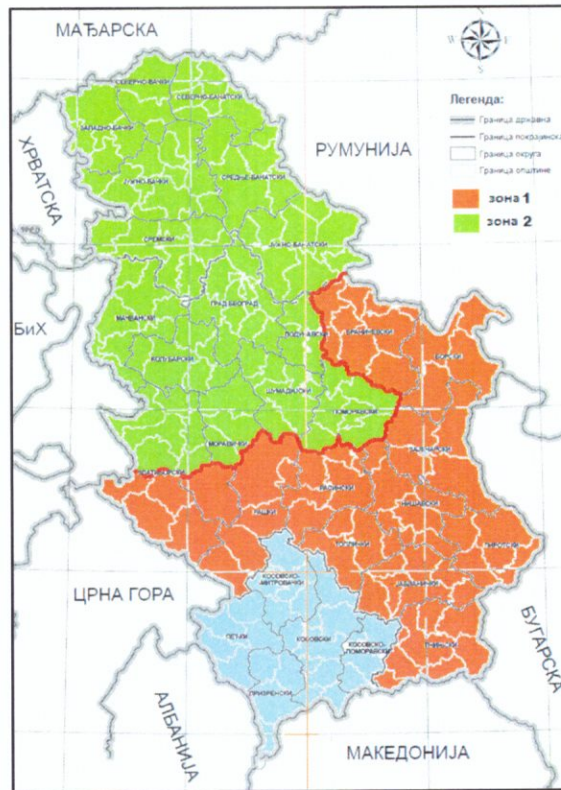
ЗОНА 1 представља следеће административне јединице:

1. Пчињски округ,	9. Расински округ,
2. Јабланички округ,	10. Рашки округ,
3. Пиротски округ,	11. Моравички округ
4. Топлички округ,	(општина Ивањица),
5. Нишавски округ,	12. Златиборски округ
6. Зајечарски округ,	(општине Сјеница,
7. Борски округ,	Прибој, Нова Варош,
8. Браничевски округ,	Пријепоље)

У овој зони извршиће се најпре вакцинација свих говеда против нодуларног дерматитиса а након тога и против болести плавог језика.

ЗОНА 2 представља подручје које чине административне јединице које нису обухваћене ЗОНОМ 1. У овим подручјима, најпре ће се извршити вакцинација против болести плавог језика, а након тога и против нодуларног дерматитиса.

У изузетним случајевима, уколико постоји епизоотиолошко или друго оправдање, вакцинација може бити извршена и према другом редоследу.

Мапа 1: зоне вакцинације против НД и БПЈ

Вакцинације ће се спроводити према динамици која обезбеђује континуитет одржавања имунитета у целокупној пријемчивој популацији. Приликом спровођења ревакцинације потребно је узети у обзир имунолошки статус животиња, односно датум вакцинације у 2017. години (имунитет траје годину дана па је идеално време за ревакцинацију 10-12 месеци након вакцинације у 2017. години).

Код животиња код којих се туберкулинизација и вађење крви по плану раде касније у току године, вакцинације се спроводе одмах. Уколико туберкулинизација и вађење крви нису завршене, а по плану би се спроводиле у истом периоду када се раде и вакцинације, оне ће се спроводити акцијски, у току спровођења кампање вакцинације против БПЈ и НД, као што је приказано у табели 1:

Табела 1. Сценарио спровођења активности ако нису рађене туберулинизација и вађење крви

	Активност	Зона 1	Зона 2
1	Туберкулинизација	0. дан + 3 дана за читање реакције	0. дан + 3 дана за читање реакције
2	Вађење крви	0. или 3. дан	0. или 3. дан
3	Вакцинација НД	3. дан (+21 дан за БПЈ1)	24. дан (ако не треба БПЈ2) или 52. дан ако треба БПЈ2)
4	Вакцинација БПЈ (1)	24. дан (+28 дана за БПЈ2)	3. дан БПЈ1 (+28 дана ако треба БПЈ2) или (+21 дан ако не треба – онда се ради НД)
5	Вакцинација БПЈ (2)	52. дан (ако треба БПЈ2)	31. дан БПЈ2 (+21 дан за НД)

1. ВАКЦИНАЦИЈА ГОВЕДА ПРОТИВ НОДУЛАРНОГ ДЕРМАТИТИСА

Вакцинација ће се извршити хомологним сојем атенуиране вакцине против нодуларног дерматитиса (нитлинг сој) према упутству произвођача вакцине. Примарна вакцинација телади која потичу од вакцинисаних мајки врши се у узрасту од 6 месеци а телади која потичу од невакцинисаних мајки вакцинација врши се у било ком узрасту.

Вакцинација новорођених животиња и невакцинисаних говеда из увоза, вршиће се у току целе године. Ревакцинација говеда вакцинисаних у 2017. години, мора се извршити пре истицања имунитета након вакцинације у току претходне године.

ЗОНА 1: Вакцинација свих говеда у овој зони против НД започиње од 01.4.2018. године и спроводи се према приоритету у периоду април-мај. У овој зони извршиће се вакцинација свих говеда против НД а након тога и против БПЈ, почевши од маја 2018. године.

Ветеринарски институти чија територијална надлежност обухвата ЗОНУ 1, доставиће требовање вакцина до 29.3.2018. године а преузимање вакцине у Дирекцији за националне референтне лабораторије извршиће се 30.3.2018. године.

ЗОНА 2: Вакцинација свих говеда у овој зони против НД започиње након завршетка вакцинације против БПЈ, при чему се вакцинација мора извршити пре истицања имунитета након вакцинације у току претходне године.

Процедура вакцинације и безбедносни захтеви

1) Прилоком спровођења вакцинације, ветеринарске станице/службе и ветеринарски институти у обавези су да предузму све неопходне мере како би се спречило ширење вируса НД, као и спровођење добре дистрибутивне праксе у погледу поштовања хладног ланца, односно прописаног температурног режима, према упутству произвођача по питању превоза, складиштења и употребе вакцине.

2) Вакцина се чува у Дирекцији националне референтне лабораторије а научним и специјалистичким институтима за њихова епизоотиолошка подручја дистрибуира се на основу достављених потреба Министарству. Научни и специјалистички институти врше дистрибуцију вакцине ветеринарским станицама/службама на основу требовања на месечном нивоу узимајући у обзир: достављене месечне планове спровођења вакцинације и бројно стања говеда и оваца из Централне базе података Управе за ветерину. Ветеринарске станице/службе о употребљеним и преосталим количинама вакцина у обавези су да воде евиденцију. Неутрошену количину вакцина и празна паковања овлашћене ветеринарске станице/службе у обавези су да врате надлежном научном или специјалистичком институту ради инактивације и безбедног одлагања вакцине као фармаколошког отпада о чему се води евиденција.

3) Приликом превоза, чувања и употребе вакцина током рада на терену, овлашћене ветеринарске станице/службе дужне су да поштују захтеве хладног ланца односно посебног температурног режима, а према упутству произвођача. Вакцина мора да буде заштићена од светлости, не сме се замрзавати нити чувати у разређеном стању ради даље употребе. Ветеринарске станице/службе за које се утврди да не поштују напред

наведено биће изузете од даљег спровођења вакцинације уз предузимање и других законских мера.

4) Приликом спровођења вакцинације обавезно је придржавати се принципа асепсе и антисепсе (коришћење рукавица, једнократне заштитне одеће једног шприца за свако газдинство, као и једне игле за сваку животињу која се вакцинише) односно свих мера предострожности како би се спречило преношење вируса, контаминација или јатрогено ширење болести.

5) Пре вакцинације треба утврдити опште здравствено стање животиња, путем клиничког прегледа.

6) Уколико се планира клање животиње у периоду краћем од 15 дана, не мора се вршити вакцинација животиња (осим у случају неповољне епизоотиолошке ситуације).

7) Након извршене вакцинације на газдинству, бочице, коришћен потрошни материјал и заштитно одело за једнократну употребу треба безбедно одложити и спровести дезинфекцију обуће и свих других контаминираних предмета.

Евидентирање вакцинације у Централној бази врши се кроз посебну софтверску апликацију, према посебном упутству Управе за ветерину (*Корисничко упутство*). Неопходно је евидентирати и везу између вакцинисане мајке и потомка.

2. ВАКЦИНАЦИЈА ПРОТИВ БОЛЕСТИ ПЛАВОГ ЈЕЗИКА

Вакцинација се врши инактивисаном вакцином која садржи серотип 4 вируса БПЈ, према упутству произвођача вакцине.

Комплетна вакцинација представља вакцинацију животиња која се први пут вакцинишу, врши се према упутству произвођача и обухвата двократну вакцинацију - примарну вакцинацију и бустеризацију након 28 дана. Животиње код којих је извршена примарна вакцинација не могу се ставити у промет док се не изврши бустеризација.

Ревакцинација представља поновљену вакцинацију животиња применом појединачне дозе, према упутству произвођача.

Евидентирање вакцинације против БПЈ код говеда врши се кроз посебну софтверску апликацију у делу АИР Централне базе, према посебном Корисничком упутству.

Ветеринарски институти чија територијална надлежност обухвата ЗОНУ 2, доставиће требовање вакцина до 19.4.2018. године, а преузимање вакцине у Дирекцији за националне референтне лабораторије извршиће се по динамици коју утврди Министарство, након испоруке вакцине од стране добављача и добијања сертификата анализе.

На газдинствима на којима се налазе говеда и овце, вакцинација оваца против БПЈ може се извршити истовремено са вакцинацијом говеда против БПЈ или НД.

Уколико се планира клање животиње у периоду краћем од 15 дана, не мора се вршити вакцинација, односно ревакцинација животиња (осим у случају неповољне епизоотиолошке ситуације):

По обављеној комплетној вакцинацији односно ревакцинацији против БПЈ, животиње се могу ставити у промет. Уверење о здравственом стању и потврда о здравственом стању пошиљке животиња у унутрашњем промету, неће се издавати за животиње код којих је извршена примарна вакцинација а још увек није извршена бустеризација.

2.1. Вакцинација говеда против болести плавог језика

Код говеда која нису вакцинисана и телади старије од 3 месеца: вакцинација се спроводи двократно (примарна вакцинација и бустеризација) у интервалу од 4 недеље, субкутаном апликацијом дозе од 4 мл (независно од телесне масе и старости животиње).

Ревакцинација говеда код којих је спроведена вакцинација у току 2017. године, врши се једнократном апликацијом 4 мл вакцине.

Вакцинација ће се најпре спровести у ЗОНИ 2, док ће се у ЗОНИ 1 вакцинација обавити најраније 3 недеље након завршетка вакцинације против НД.

ЗОНА 1: Вакцинација свих говеда против БПЈ у овој зони започиње најраније 3 недеље након завршетка вакцинације против болести нодуларни дерматитис.

ЗОНА 2: Вакцинација свих говеда против БПЈ у овој зони започиње 01.5.2017. године и спроводи се према приоритету, Три недеље након завршене комплетне вакцинације против БПЈ, односно ревакцинације, извршиће се вакцинација против нодуларног дерматитиса.

2.2. Вакцинација оваца против болести плавог језика:

Код оваца и јагњади старијих од 2 месеца пореклом од неимунизованих оваца (или 2,5 месеца ако су пореклом од имунизованих оваца) вакцинација се спроводи двократно (примарна вакцинација и бустеризација) у интервалу од 3 недеље, субкутаном апликацијом дозе од 2 мл (независно од телесне масе и старости животиње).

Приликом вакцинације животиња млађих од 6 месеци, врши се обележевање у складу са посебним прописом.

Ревакцинација животиња код којих је спроведена вакцинација током 2017. године, врши се једнократном апликацијом 2 мл вакцине.

Кампања вакцинације започиње 01.5.2017. године и спроводи се на подручју целе државе, према упутству произвођача, најкасније до краја јула 2018. године.

3. ПРИПРЕМА ИЗВЕШТАЈА И ФАКТУРИСАЊЕ

Евидентирање вакцинација против нодуларног дерматитиса и болести плавог језика врши се најкасније 7 дана након вакцинације у складу са важећим корисничким упутствима.

Приликом уноса података о вакцинацији, обавезно је унети и податке о географским координатама за свако газдинство.

Фактурисање ће се вршити у складу са документом број: 110-00-00106/2017-05/1 од 01.02.2018. године којим је утврђен износ накнада за спровођење послова по Програму мера здравствене заштите животиња за 2018. годину.

Напомена: Министарство сноси трошкове спровођења искључиво **комплетне вакцинације против БПЈ**, за животиње код којих се спроводи двократна вакцинација односно за ревакцинацију за животиње код којих се врши поновљена вакцинација (примена једне појединачне дозе).

В.Д. ДИРЕКТОРА

Емина Милакара

Емина Милакара